

CO₂-Beleid

CO₂-Prestatieladder niveau 5

Opdrachtgever: Van Rijn Service

Contactpersoon: Miranda Le Blanc

Adviesbureau:

Adviseur: Demi van der Wagen

Datum: 18 november 2019

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	2
1 INLEIDING	3
2 CO₂- EN ENERGIEBELEID VAN RIJN SERVICE	4
2.1 ENERGIEBELEID	4
3 CO₂-DOELSTELLINGEN	5
4 CO₂-REDUCERENDE MAATREGELEN	6
5 DEELNAME CO₂- EN ENERGIEREDUCTIE INITIATIEVEN	7
BESCHERMING INTELLECTUEEL EIGENDOM	12
ONDERTEKENING	12

1 | Inleiding

Met de CO₂-Prestatieladder wordt Van Rijn Service uitgedaagd en gestimuleerd om de eigen CO₂-uitstoot en die binnen de keten te kennen en te verminderen. Tevens wil de organisatie hiermee transparantie geven in de CO₂-emissies en zich blijven uitdagen om CO₂ te reduceren.

Met het behalen van niveau 5 richt de organisatie zich op de CO₂-uitstoot welke wordt veroorzaakt door haar eigen organisatie en in de keten. Dit houdt in dat de organisatie inzicht heeft in haar eigen energiestromen, zoals onder andere het gas-, elektra en brandstofverbruik, maar ook zakelijk gereden kilometers door medewerkers. Daarbij brengt Van Rijn Service de scope 3 emissies in kaart.

De CO₂-Prestatieladder kent vier invalshoeken:

A. Inzicht

Het opstellen van een onomstreden CO₂-footprint conform de internationale erkende ISO 14064-1 norm en daarmee inzicht krijgen in de CO₂-uitstoot van de organisatie.

B. CO₂-reductie

De ambitie om de CO₂-uitstoot te verminderen, het koppelen van een CO₂-reductiedoelstelling en een concreet plan van aanpak.

C. Transparantie

De wijze waarop er in- en extern gecommuniceerd wordt over de CO₂-footprint en reductiedoelstellingen.

D. Deelname aan initiatieven

In de sector en/of keten om kennis op het gebied van CO₂-reductie kansen en mogelijkheden uit te wisselen.

Een erkende certificerende instelling beoordeelt jaarlijks of Van Rijn Service voldoet aan de eisen van niveau 5 op de CO₂-Prestatieladder.

2 | CO₂- en energiebeleid Van Rijn Service

2.1 Energiebeleid

De algemene doelstelling van het energiemanagementsysteem is om te komen tot een continue verbetering van de energie-efficiëntie en vermindering van de CO₂-uitstoot van de organisatie.

Naast omzet- en winstgroei zijn voor Van Rijn Service evenzeer personeelsbeleid, veiligheid, welzijn en milieu van essentieel belang. De verantwoordelijkheden op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu vormen dan ook een integraal onderdeel van de bedrijfsvoering van Van Rijn Service.

Het belang van duurzaamheid is tegenwoordig een belangrijk gegeven. Om hier bewust mee om te gaan streven wij naar een CO₂-bewuste bedrijfsvoering, om van daaruit een voortdurende verbetering van ons emissiereductiebeleid en een groeiende bewustwording van de medewerkers op de te reduceren emissies van onze activiteiten te realiseren. Ons energiebeleid is gericht op het zo optimaal mogelijk inzetten van onze machines en andere bedrijfsmiddelen zodat we ons werk kunnen doen met een zo laag mogelijk energieverbruik. Met een lager energieverbruik snijdt het mes aan 2 kanten: een lager energieverbruik is goed voor het milieu vanwege de lagere CO₂-uitstoot. Daarbij zijn er door het optimaal inzetten van de bedrijfsmiddelen lagere operationele kosten.

Naast dit energiebeleid is er ook een doelstelling om het energieverbruik van de processen en werkzaamheden te verlagen doormiddel van het nemen van reductiemaatregelen.

3. Doelstellingen

Van Rijn Service heeft als doel gesteld om in de komende drie jaar, gemeten vanaf het referentiejaar tot aan het jaar van herbeoordeling, onderstaande CO₂-reductie te realiseren.

Scope 1 en 2 doelstellingen Van Rijn Service
Van Rijn Service wil in 2020 ten opzichte van 2017 9% minder CO ₂ uitstoten

Bovengenoemde doelstelling wordt gerelateerd aan het aantal FTE om de voortgang in CO₂-reductie te monitoren.

Nader gespecificeerd voor scope 1 en 2 zijn de doelstellingen als volgt:

- Scope 1: 5% CO₂-reductie in 2020 ten opzichte van 2017

2017: Referentiejaar

2018: 1% CO₂-reductie ten opzichte van 2017

2019: 2% CO₂-reductie ten opzichte van 2017

2020: 2% CO₂-reductie ten opzichte van 2017

- Scope 2: 4% CO₂-reductie in 2020 ten opzichte van 2017

Naar verwachting zal hier weinig tot geen CO₂-reductie gerealiseerd worden. Echter wordt er wel een doelstelling opgenomen om het elektraverbruik verder terug te dringen.

Scope 1 | Subdoelstelling brandstofverbruik

Om de scope 1 doelstelling te kunnen behalen is aan de hand van de mogelijke reductiemaatregelen bekeken hoeveel brandstof kan worden bespaard met de auto's. De doelstelling is 2% reductie in 2020 ten opzichte van 2017. Deze reductie is gerelateerd aan het verbruikte aantal liters ten opzichte aan de gereden kilometers.

Voor het materieel willen we een reductie behalen van 2% in 2020 ten opzichte van 2017. Deze reductie willen we relateren aan het aantal draaiuren.

Scope 1 | Subdoelstelling gasverbruik

Om de CO₂-uitstoot dat gepaard gaat met het gasverbruik te verminderen is als doelstelling gesteld om 1% CO₂ te reduceren in 2020 ten opzichte van 2016. Om dit te kunnen monitoren wordt de voortgang gekoppeld aan het aantal graaddagen.

Scope 1 | Subdoelstelling elektra

Door het inkopen van 100% groene stroom in 2017 zal de CO₂ uitstoot welke gepaard gaat met 100% afnemen. Dit zal een reductie opleveren in 2020 van 4%. Ook is Van Rijn Service bezig met het onderzoek naar het plaatsen van zonnepanelen op het dak van naastgelegen pand. Ze willen hier in 2019 een beslissing over nemen. De zonnepanelen op het dak zullen het kantoorpand en de loods van Van Rijn Service volledig kunnen voorzien van elektra. Gezien het feit Van Rijn Service al groene stroom inkoopt zullen we hier niet direct op de footprint resultaat van terugzien.

Doelstelling alternatieve brandstoffen

Om de doelstellingen te kunnen bereiken is er gekeken naar duurzame en CO₂-vriendelijke alternatieven voor het wagenpark, materieel en het vastgoed. Denk hierbij aan de volgende alternatieven:

- ✚ Inkoop 100% groene Nederlandse stroom
- ✚ WKO installaties voor gebouwen (waar mogelijk)
- ✚ Warmtepompen (waar mogelijk)
- ✚ Zonnepanelen (waar mogelijk)
- ✚ Biodiesel uit afgewerkte oliën
- ✚ Elektrisch rijden
- ✚ E-bikes

Deze middelen en duurzame energiebronnen gaan ervoor zorgen dat Van Rijn Service haar doelstellingen de komende jaren gaat behalen.

Scope 3 doelstelling

De scope 3 doelstelling voor Van Rijn Service is bepaald aan de hand van de opgesteld ketenanalyse van het project in Den Bosch. Van Rijn Service voert hier beheer en onderhoud uit aan de watergangen in de periode van 2018 tot met 2021. Zie hieronder de doelstelling voor de komende jaren:

Scope 3 doelstelling – Beheer en onderhoud watergangen

Van Rijn Service wil in 2021 ten opzichte van 2018 **5%** minder CO₂ uitstoten in het project beheer en onderhoud van de watergangen in de Gemeente Den Bosch.

Aan de hand van zowel een kwalitatieve als een kwantitatieve scope 3 analyse zijn de emissies in de keten van Van Rijn Service in kaart gebracht over 2018:

1. Categorie: Inkoop goederen	5.642 ton CO ₂
2. Categorie: Inkoop diensten	2.164 ton CO ₂
3. Categorie: Afvalstromen	367,86 ton CO ₂
4. Categorie: Woon-werkverkeer	11 ton CO ₂

Op basis van een indeling in Product-Marktcombinaties en de kwalitatieve benoeming van de grootte van invloed en mogelijkheden die Van Rijn Service op de verschillende Product-Marktcombinaties heeft, is de volgende top 2 naar voren gekomen:

1. Waterwerken – Overheid
2. Grondwerken – Overheid

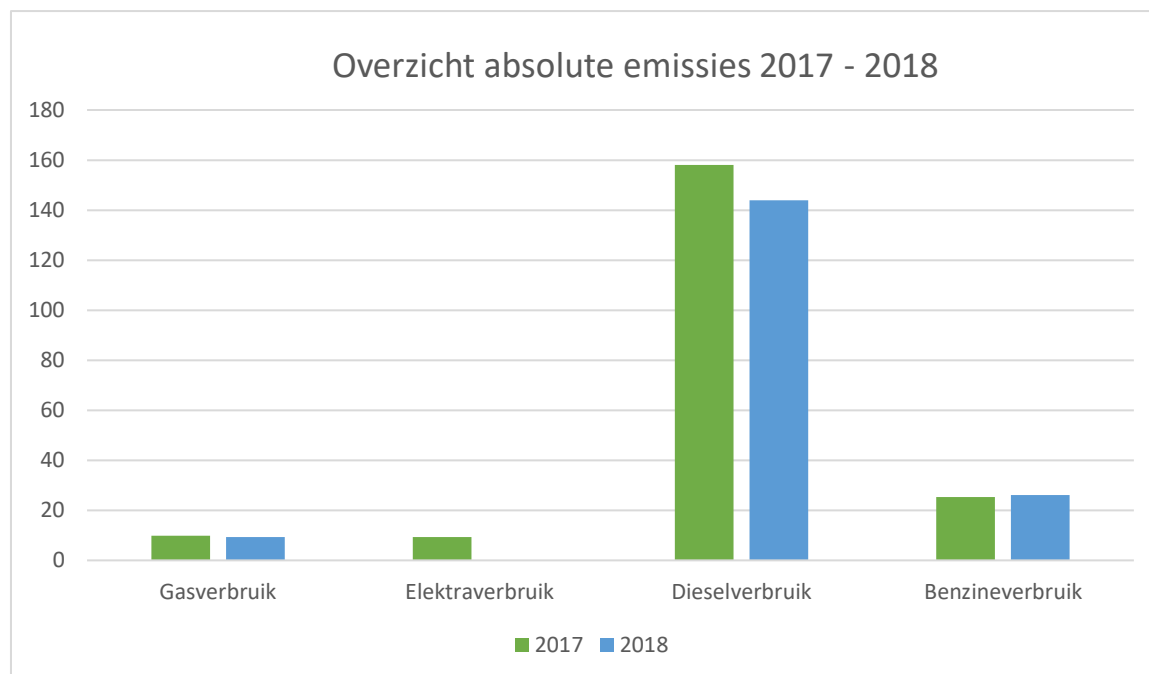
4. Voortgang

Voortgang scope 1 en 2

De CO₂-uitstoot was in absolute zin met 3% toegenomen. Echter heeft Van Rijn Service meer omzet gedraaid in 2017 waardoor er toch een reductie is behaald van 6%. Dit betekent dat de doelstelling in 2017 is behaald. Om deze reden is er een nieuwe doelstelling geformuleerd voor de periode 2017-2020. Van Rijn Service wil in 2020 ten opzichte van 2017 9% minder CO₂ uitstoten.

Absolute reductie

De CO₂-uitstoot van Van Rijn is in 2018 in absolute zin met 13% gedaald ten opzichte van 2017. Dit heeft ermee te maken dat ook de omzet in 2018 lager is geweest ten opzichte van 2017. Als we kijken naar de reductie in relatieve zin (gerelateerd aan omzet) heeft Van Rijn Service 3,6% reductie behaald in 2018. Onderstaand een overzicht van de emissies in 2018 t.o.v. referentiejaar 2017. We zien in het overzicht dat het elektragebruik in 2018 is gedaald tot 0. Dit heeft ermee te maken dat Van Rijn Service eind 2017 volledig is overgegaan op groene stroom.

Relatieve reductie

De uitstoot wordt dit jaar nog gerelateerd aan aantal FTE en omzet. Met deze kerngetallen wordt een relatieve reductie berekend. In onderstaand overzicht wordt de relatieve reductie zichtbaar.

Scope 1	2017	2018-1	2018	Reductie 2018 tov 2017
Gasverbruik	9,82	5,46	9,22	47%
Brandstofverbruik auto's (diesel)	56,35	30,19	65,48	3%
Brandstofverbruik auto's (benzine)	14,31	9,46	20,44	4%
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen (diesel)	101,60	40,84	78,56	-3%
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen (benzine)	11,03	2,47	5,37	49%
Elektra - grijs	9,25	-	-	-6%
Elektra - groen (vanaf 1-8-2016)				
TOTAAL:	202,36	88,42	179,06	13%
Aantal FTE	12,00	11,00	11,00	
Omzet in €	€ 2.340.000,00		€ 1.720.767,42	
Relatieve CO ₂ uitstoot per FTE:	16,86	8,04	16,28	
Relatieve CO ₂ uitstoot in %:	100%	48%	97%	3,6%

Draaiuren als kerngetal

Tijdens het opstellen van de footprint over 2019-1 zijn we tot de conclusie gekomen dat omzet en FTE niet altijd de juiste kerngetallen zijn voor het aantonen van de voortgang in reductie. Omdat we een flinke verbetering hebben gemaakt met het bijhouden van de draaiuren per project op het materieel willen we de relatieve CO₂ uitstoot vanaf januari 2020 ook gaan berekenen op basis van het aantal draaiuren.

2019-1 (scope 1,2 en 3)

Ten tijde van het schrijven van dit rapport hebben we ook de footprint over het eerste half jaar van 2019 in kaart gebracht. In onderstaande tabel wordt zichtbaar dat er in 2019-1 92,5 ton CO₂ is uitgestoten door Van Rijn Service. Dit is 4,08 ton CO₂ meer als in 2018-1. Als we dit relateren aan het aantal FTE zien we dat de relatieve CO₂-uitstoot is gestegen. Om deze reden is het relateren aan draaiuren erg relevant.

Scope 1	omvang	eenheid	conversiefactor	ton CO ₂
Gasverbruik	2.506,00	m ³	1.890	4,7
Brandstofverbruik wagenpark (diesel)	11.490,24	liters	3.230	37,1
Brandstofverbruik wagenpark (benzine)	4.026,64	liters	2.740	11,0
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen (diesel)	11.172,87	liters	3.230	36,1
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen (benzine)	1.287,05	liters	2.740	3,5
Totaal scope 1				92,5

Scope 2	omvang	eenheid	conversiefactor	ton CO ₂
Elektraverbruik - Groene Stroom	10.228,00	kWh	-	-
Totaal scope 2				-

Totaal scope 1 en 2				92,5
----------------------------	--	--	--	-------------

Ook hebben we inmiddels een deel van de scope 3 emissies in kaart gebracht. Onderstaand beschrijven we de scope 3 emissies over 2019-1:

1. Productieafval 8,82 ton CO₂
2. Woon-werkverkeer 6,61 ton CO₂

Projecten met gunningsvoordeel 2018

Gemeente Den Bosch (2018-2021)

In de periode van 2018-2021 werkt Van Rijn Service aan een project voor gemeente Den Bosch. Ze werken hier aan dijkverzwaring en onderhoud. We hebben de footprint over 2018 in kaart gebracht en inmiddels ook de footprint t/m november 2019. Onder reductiestrategie 2 in hoofdstuk 5 beschrijven we het stimuleren van carpoolen. Miranda houdt projectspecifiek bij hoe vaak er wordt gecarpoold. Op project Den Bosch is in 2018 155 keer gecarpoold. In totaal is er op alle projecten in 2018 404 keer gecarpoold. Dit houdt in dat 38% van alle gecarpoolde ritten zijn uitgevoerd op project Den Bosch.

Het komende jaar hebben we ter verbetering ingevoerd dat de medewerkers ook moeten aangeven met welke wagen en collega ze meerijden. Op deze manier kunnen we beter laten zien hoeveel kilometers er gereduceerd zijn. Op het moment wordt er wel aangegeven hoe veel er wordt gecarpoold. Maar we kunnen in de gegevens lastig terug zien met hoeveel bussen er is gereden en met welke bus dit is geweest. Op deze manier kunnen we geen betrouwbare conclusie trekken over het aantal bespaarde kilometers. We kunnen wel concluderen dat er met het stimuleren van carpoolen in totaal 404 ritten zijn bespaard, en hiervan 155 ritten op project Den Bosch.

Footprint 2018 project Den Bosch

Scope 1	omvang	eenheid	emissiefactor	ton CO ₂
Brandstofverbruik wagenpark (diesel)	3.095,86	liters	3230	10,0
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen (benzine)	750,00	liters	2740	2,1
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen (diesel)	7.908,24	liters	3230	25,5
Totaal scope 1				37,6
Scope 2	omvang	eenheid	emissiefactor	ton CO ₂
NVT				
Totaal scope 2				-
Totaal scope 1 en 2				37,6

Footprint 2019 (jan-nov) Den Bosch

Scope 1	omvang	eenheid	emissiefactor	ton CO ₂
Brandstofverbruik wagenpark (diesel)	2.143,29	liters	3230	6,9
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen (benzine)	375,00	liters	2740	1,0
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen (diesel)	3.370,75	liters	3230	10,9
Totaal scope 1				18,8
Scope 2	omvang	eenheid	emissiefactor	ton CO ₂
NVT				
Totaal scope 2				-
Totaal scope 1 en 2				18,8

Bovenstaand zijn de footprints voor project Den Bosch afgebeeld. Het diesilverbruik is berekend op het aantal draaiuren en getankte liters (tankinstallatie). Het benzineverbruik is echter lastig te achterhalen en wordt op basis van schatting berekend. Meer informatie over dit project is terug te vinden in de ketenanalyse.

Gemeente Aalsmeer (2017-2018)

In de periode 2017 – 2018 (april) heeft Van Rijn Service gewerkt aan een project voor gemeente Aalsmeer. Onderstaand is de definitieve footprint van het project beschreven.

Scope 1	omvang	eenheid	emissiefactor	ton CO ₂
Brandstofverbruik wagenpark (diesel)	1.233,54	liters	3230	4,0
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen (diesel)	2.193,50	liters	3230	7,1
Totaal scope 1				11,1
Scope 2	omvang	eenheid	emissiefactor	ton CO ₂
NVT				
Totaal scope 2				-
Totaal scope 1 en 2				11,1

Woudsepolder (2019)

In de periode juni t/m augustus 2019 werkt Van Rijn Service aan een project met gunningsvoordeel in Woudsepolder. We zullen de registratie voor dit project verwerken op dezelfde manier als voor project Aalsmeer en Den Bosch. Ook op dit project zullen de maatregelen uit het CO₂-reductieplan worden ingezet en geldt ook hier: zo veel mogelijk carpoolen.

Voortgang ketenanalyse – Beheer en onderhoud watergangen

Vorig jaar is er een nieuwe ketenanalyse opgesteld door Van Rijn Service. De ketenanalyse gaat over het beheer en onderhoud van de watergangen in Den Bosch. Er is voor dit project gekozen omdat het goed inzichtelijk te maken is welke materialen hiervoor worden ingezet, welk en hoeveel hout er wordt gebruikt en hoeveel transport er plaatsvindt. De gehele CO₂-uitstoot is vorig jaar berekend op een periode van 6 weken met betrekking tot het woon-werkverkeer en de inzet van het materieel. Ter verbetering van de informatie willen we achterhalen hoeveel transport er in totaal nodig is voor het gehele project en willen we definitieve verbruikscijfers.

Het afgelopen jaar hebben we aandacht besteed aan het updaten van de ketenanalyse met de juiste verbruikscijfers over heel 2018. Er is geen gebruik meer gemaakt van algemene schattingen. We hebben de draaiuren en getankte liters in de ketenanalyse verwerkt. Het afgelopen jaar hebben we nog geen focus gehad op het achterhalen van de informatie m.b.t. de hoeveelheid transporten er nodig zijn voor het gehele project. De komende maanden ligt de focus op deze verbetering.

Ook heeft Van Rijn Service vorig jaar als doel gesteld om in het eerste half jaar van 2019 de ketenanalyse uit te breiden door uit te rekenen hoeveel CO₂ er gepaard gaat met het gebruik van kunststof beschoeiingen. Deze maatregel hebben we doorgeschoven naar het eerste half jaar van 2020. Verder is er in 2018 1 aanbesteding binnengehaald met Robina hout en 2 aanbestedingen met kunststof. De afspraak met Regge Hout is dat ze alleen volle vrachtwagens leveren, 20 pakken á 80 palen.

Voortgang maatregelen

Onderstaand beschrijven we de voortgang van de maatregelen die ervoor zorgen dat we de nieuwe doelstelling kunnen behalen. We beschrijven de maatregelen met voortgang:

Toolbox over CO₂

Er is in 2018-1 een toolbox uitgevoerd en in november 2019. In deze toolbox heeft de focus gelegen op de brandstofbesparingstips en de urgentie van het juist invoeren van alle kilometerstanden en de juiste machines tijdens het tanken .

Rijstijlanalyse Moving Intelligence

In de nieuwe auto's (2 stuks) zijn in 2018 kastjes geplaatst inclusief rijstijlanalyse. Dit gebruikt Miranda tevens om de kilometerstanden te corrigeren en controleren.

Bijhouden verbruiken en kilometerstanden

Tankregistratiesysteem aangeschaft per 11 juni 2018 voor de tankingen van de auto's en het materieel. De draaiuren van de machines worden door de uitvoerders ingevuld op de weekbriefjes. Hier blijven we op sturen om dit zo nauwkeurig mogelijk te monitoren.

Plaatsen van zonnepanelen op woonhuis en kantoor

Hans van Rijn heeft de mogelijkheden bekeken om zonnepanelen te plaatsen op het woonhuis en op het kantoor. Het dak van het kantoor bleek hiervoor niet geschikt te zijn. Om deze reden heeft Hans de mogelijkheid bekeken om de zonnepanelen te plaatsen op het pand tegenover het kantoor. Dit blijkt mogelijk. Hans heeft de offerte liggen en moet hier nog een beslissing over nemen.

Stimuleren carpoolen projecten

Miranda geeft in ieder overleg aan hoe belangrijk het is om bij te houden wanneer je gaat carpoolen. Het staat als verplichte optie aangegeven op de weekbriefjes. We hebben een verbetering gemaakt door vanaf heden ook te registreren met welke auto er wordt gereden. We kunnen op deze manier beter in kaart brengen hoeveel kilometer er wordt bespaard en of er wordt gekozen voor de zuinigste wagen.

6| Participatie sector- en keteninitiatieven

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om deelname aan een sector- of keteninitiatief. Het bedrijf dient zich daarbij op de hoogte te stellen van de initiatieven die binnen de branche spelen.

1.1 Inventarisatie initiatieven

Om te bekijken welke sector- en keteninitiatieven relevant zouden kunnen zijn voor de Van Rijn Service is de website van de SKAO geraadpleegd (https://www.skao.nl/initiatieven_programma). Hier is een compleet overzicht van alle initiatieven en reductieprogramma's te vinden. Eventuele geschikte initiatieven zijn besproken met de projectleider en met het management. Aangezien Van Rijn Service aan een initiatief deelneemt is dit alleen ter inspiratie geraadpleegd.

Jaarlijks wordt er door de projectleider geëvalueerd of deelname aan de initiatieven nog steeds als relevant en actueel wordt gezien en/of dat er eventuele andere geschikte initiatieven van toepassing kunnen zijn. Momenteel bekijkt Van Rijn Service de mogelijkheid om over te stappen op **Cumela: Sturen op CO₂**.

1.2 Active deelname

De gedachte achter deelname aan een initiatief is dat door interactie met andere bedrijven informatie kan worden uitgewisseld en in samenwerking nieuwe ideeën en ontwikkelingen op het gebied van CO₂-reductie tot stand kunnen komen. Vanuit dit doel vraagt de norm om een actieve deelname, middels bijvoorbeeld werkgroepen. Verslagen van bijeenkomsten en van overlegmomenten en presentaties van het bedrijf in de werkgroep kunnen tegenover de auditor dienen als bewijs van actieve deelname.

Mocht een initiatief waaraan wordt deelgenomen op zeker moment niet meer relevant zijn voor het bedrijf (wanneer gedurende een half jaar of langer geen voortgang in het initiatief of actieve deelname aangetoond kan worden) en de deelname wordt beëindigd, dan kan de inventarisatie van de initiatieven dienen als bron voor het kiezen van deelname aan een ander initiatief.

1.3 Lopende initiatieven

Stichting Nederland CO₂ Neutraal

Door Van Rijn Service wordt deelgenomen aan het initiatief Nederland CO₂ Neutraal. Dit initiatief richt zich op het inspireren van de deelnemers, het vergroten van kennis over CO₂-reductiemogelijkheden en het vergroten van een duurzaam netwerk. Zij doet dit middels vierjaarlijkse middagprogramma's en het faciliteren van werkgroep bijeenkomsten. Onderstaand treft u een overzicht van het jaarlijks budget voor het initiatief Nederland CO₂ Neutraal aan. Om deze deelname te bewijzen worden de volgende documenten bewaard:

- Intentieverklaring Nederland CO₂ Neutraal
- Verslagen Bedrijfsmiddelen
- Verslagen bijeenkomsten Nederland CO₂ Neutraal

Omschrijving	Eenheid	Budget
Inzet medewerkers	16 uur (€ 100,- per uur)	€ 1.600,00
Contributie	Jaarlijks	€ 997,00

Disclaimer & Colofon

Bescherming intellectueel eigendom

Het auteursrecht op dit document berust bij De Duurzame Adviseurs of bij derden welke bij toestemming deze documentatie beschikbaar hebben gesteld aan Van Rijn Service. Vermenigvuldiging in wat voor vorm dan ook is alleen toegestaan door voorafgaande toestemming door De Duurzame Adviseurs.

Ondertekening

Auteur(s):	Demi van der Wagen, De Duurzame Adviseurs
Kenmerk:	CO ₂ -beleid Van Rijn Service
Datum:	18 november 2019
Versie:	1.0
Verantwoordelijke manager:	Miranda Le Blanc